

SANCTI|| IOANNIS|| DAMASCENI OPERA,||

Johannes <Damascenus>

Parisiis, 1577

Quòd quisque id studere debeat, vt seipsum noscat, hoc est sibiipsi
atte[n]dat: & quòd quemque sua circunspicere, ac non aliena curiosè
inquirere oporteat. cap. lxvi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71880)

nimitas, benignitas, fides, lenitas, continentia. Aduersus hæc non est lex. F

2. Pet. 1.

Cui non præstò est scientia, cæcus est, & manu tentans, accipiens obliuionem purgationis veterum peccatorum.

1. Cor. 3.

Scientia inflat.

1. Io. 3.

Quod natum est ex carne, caro est: & quod natum est ex spiritu, spiritus est. Spiritus ubi vult, spirat, & vocem eius audis, & nescis unde venit, & quò vadat. Sic est omnis qui natus est de spiritu.

Natiua

Cognatio est imaginis diuinæ conseruatio, atque expressa archetypi similitudo, quam ratio & virtus efficit, ac purum desiderium, magis ac magis in dies diuinitus eos formans, qui sinceri sunt rerum supernarum amatores: ac præterea exploratum habere, unde, & quænam, & qua de causa facti sumus.

Iustin.

Præstantior est spiritualis cognatio, quam corporea. Vt corporis bonum est sanitas, sic animæ bonum est Dei cognitio: quæ est velut quædam animæ sanitas, per quam diuina similitudo comparatur.

Chrysost.

Spiritualium hominum a prauitate alienum esse oportet, ac simplicem & doli expertem.

Clemens.

Qui gnosticus est, hoc est vera scientia præditus, profectò consentanea quoque virtuti opera perficit. Qui autem opera efficit, non statim promde gnosticus est.

Quod sit

Christiani

philosophi

studium.

Trium verum studium amplectitur noster philosophus. Nam & contemplationi deditus est, & mandata diuina exequitur, & denique alios ad probitatem ac virtutem erudit. Quæ quidem cum in vnum confluerint, gnosticum omnibus numeris absolunt. Quodlibet autem horum defuerit, claudicat scientia.

Qui gnosticus est, tam ab iis peccatis absinebit, quæ sermone, quam quæ cogitatione, aut sensu, aut opere perpetrantur.

Dei cognitionem huius capere nequeunt, qui à turbidis animi motibus abducuntur.

Spiritualium & gnosticum eundem agnoscit Paulus, nempe cum qui Spiritus sancti discipulus est.

Veræ scientiæ scopus.

Gnosticus, cum id diuinitus consecutus est, ut prodesse possit, ad hunc modum iuuat, ut alios per affectionem informet, alios per imitationem cohortetur, alios denique præcipiendis erudiat, & doceat. Ac mihi quidem tres gnosticæ facultatis effectus esse videntur, prius videlicet, res notas & exploratas habere: secundus, easdem efficere: tertius denique, in eo versari, ut quispiam ea, quæ apud veritatem abstrusa & occulta sunt, pro eo atque Deo dignum est, aliis tradere queat.

Simile.

Gnosticus

nemini

succenset.

Quemadmodum Deus, quicquid vult, potest: sic quicquid petierit gnosticus, accipit. Vt umbra corpus, sic veram scientiam opera sequuntur.

Nunquam iniuriarum acceptarum memor erit gnosticus: nemini succenset, etiamsi nemini alioqui odio digna fuerint, quæ ille perpetravit. Etenim ut Creatorem colit, sic vitam suam cum amat, eumque ignorantia nomine commiseratur, ac pro eo preces adhibet.

Gnosticum nec opes nunquam delectatione afficiunt, nec opum penuria demissum & abiectum reddit: quippe quem virtus & sapientia in altum attollant, ac sublimiorem iis reddant: adeò ut ob animi præstantiam eodem loco & iucunda & iniucunda habeat.

QVOD QVISQVE ID STVDERE DEBEAT, K

ut seipsum noscat, hoc est sibiipsi attendat: & quòd quemque sua circumspicere, ac non aliena curiosè inquirere oporteat.

C A P. LXVI.

Deut. 4.

VSTODI teipsum & animam tuam sollicitè. Ne obliuiscaris verborum, quæ viderunt oculi tui, & ne excidant de corde tuo cunctis diebus vitæ tuæ.

Qui seipsum agnoscunt, sapientes sunt.

Cauc tibi,

A Caue tibi, & attēde diligēter: quoniam cum subuersione tua ambulas. *Ami- Eccl. 13.*
 co & inimico noli narrare sensum tuum. Et si tibi est delictum, noli denudare. *19.*
 Quid vides festucam in oculo fratris tui, trabem autem, quæ in oculo tuo est, *Math. 7.*
 non vides? Aut quomodo dices fratri tuo, Frater, sine eiiciam festucam de oculo
 tuo, & ecce trabs est in oculo tuo? Hypocrita, eiice prius festucam de oculo tuo,
 & tunc videbis, vt eiicias festucam de oculo fratris tui.

Nolite iudicare: & non iudicabimini. Vide ne quod in te lumen est, te- *Luc. 6. 11.*
 nebræ sint.

Tu quis es, qui iudicas alienum feruum? Domino suo stat, aut cadit. Stabit au- *Rom. 14.*
 tem. Dominus enim potens est statuere illum. Tu autē quid iudicas fratrem tuū?

B Omnes stabimus ante tribunal Christi. *Ibid.*
 Te ipsum castum custodi. *1. Tim. 5.*

Qui detrahit fratri, aut iudicat fratrem, detrahit legi, & iudicat legem. Si autem *Iac. 4.*
 iudicas legem, iam non es factor legis, sed iudex.

Ante omnia te ipsum nosce. Nihil enim difficilius, nihil laboriosius atque operosius est. Nili.
Cum autem te ipsum noris, tum de eum & Deum agnoscere, & animo & cogitatione res, nihil
vti decet, percurrere poteris. difficilius

Facis, o homo, id quod reprehendis: atque alienum quidem malum sedulo animaduertis, sum nosse.
foeditatem autem tuam nullo loco ponis. Basil.

C Facilius est vnicuique nostrum aliena curiose perscrutari, quam sua considerare. Hoc *In dict.*
 itaque ne nobis accidat, Desine, inquit, aliorum mala inquirere. Ne committas, vt cogita- *Scriptu.*
 tionibus tuis alienum morbum examinare vacet. Verum tibi ipsi attende, hoc est, ad tua *Attende*
 ipsius vitæ perscrutationem animi tui oculum conuerte, nec vquam te ipsum excutere *tibi ipsi.*
 desine.

Si natura memineris, nunquam insolenter te efferes. Tu ipsius porro memineris, si ad te *Natura*
ipsum oculos adicias. Quocirca tibi ipsi attende, hoc est vndecunque te ipsum circumspecte: considera-
peruigili animæ oculo in salutem tuam excuba. In medio laqueorum ambulas: occulta ten- tio insole-
dicula ab hoste vndique fixæ sunt. Proinde fac omnia circumspectas, vt eruaris quasi da- tia arcet.
mula è tendiculis, & quasi auis è laqueo. Vide ne in tui custodia brutis animantibus dete-

D captius abductus ad ipsius voluntatem. Quamobrem attende tibi ipsi, hoc est, nec tuis, nec *2. Tim. 2.*
 iis, quæ circa te sunt, verum tibi meti ipsi attende. Aliud enim nos ipsi sumus, aliud nostra, *Aliud*
 & aliud quæ circa nos sunt. Nos enim anima & mens sumus, quatenus nimirum ad Crea- *nos sum,*
 toris imaginem conditi sumus. Nostrum autem corpus est, ac sensus qui ab eo manant. Cir- *aliud no-*
 ca nos verò, opes, artes, ac reliqua vitæ subsidia. Quid ergo ait Scriptura? Carni ne atten- *stra, aliud*
 de, nec ipsius bonum omni ratione cōsectare, hoc est bonam valetudinem, pulchritudinem, *quæ circa*
 voluptatum oblectamenta, vitæ diuturnitatem. Nec rursus opes & gloriam ac potentiam *nos.*
 admirare, nec quicquid aliud temporariæ vitæ ministerium explet. Verum tibi ipsi attende,
 hoc est animæ tuæ. Hanc exorna, huius curam gere: adeò vt eius spurcitiem omnem ex im-
 probitate contractam adhibita attentione discutias, omnemque à vitio illatam foeditatem

E eluas, atque omni ex virtute collecta pulchritudine eam coornes, ac nitidam reddas. Expen- *Quo pacto*
 de quisnam ipse sis. Naturam tuam nosce: nempe quòd mortale tibi corpus sit, animus im- *confide-*
 mortalis: quodq; duplex quodammodo nostra vita sit, altera corpori propria, celeriter fluens, *rada na-*
 altera animæ cognata, nullam circumscriptione admittens. Igitur tibi ipsi attende, neque in *tura.*
 mortalibus rebus tanquam sempiternis here: nec rursus sempiterna tanquam mortalia con- *Quid cor-*
 temne. Carnem aspernare: fluit etenim. Animam cura, quæ immortalis est. Summo studio *pore, quid*
 tibi ipsi aduerte: vt vtrique parti, quod congruit, tribuere scias, hoc est corpori victum & *animo tra-*
 indumenta, animæ autem pia dogmata, probam & honestam institutionem, virtutis stu- *buendum.*
 dium, perturbationum correctionem. Ne corpus ultra modum obesum reddas, nec cumu- *Gal. 5.*
 landis carnibus studeas. Quoniam enim caro concupiscit aduersus spiritum, & spiritus ad- *Gal. 5.*
 uersus carnem (hæc quippe sibi inuicem aduersantur) videndum tibi est, ne carni fauens *Gal. 5.*
 ingentem deteriori parti potentiam concilies. Quemadmodum enim in trutinæ momentis si *Simile.*

- lancem unam depresseris, non est dubium, quin aduersam lancem leuiorem reddas: eodem modo in corpore & animo vitium redundantiā hoc necessariō efficit, ut alterum decreseat. Quae cum ita sint, attende tibi ipsi. Vnusquisque etenim nostrum, qui a sacra Scriptura erudimur, certae cuiusdam actionis, ex iis quae ab Euangelio nobis indictae sunt, minister est.
- 2.Tim. 2. Si quidē in magna domo, hoc est in hac Ecclesia, non solum omnis generis vasa sunt, aurea, argentea, lignea, testacea, sed etiam cuiusuis generis artes. Habet enim domus Dei, hoc est Ecclesia Dei viuentis, venatores, viatores, architectos, adificatores, agricolos, pastores, athletas, milites. Omnibus porro his quadrat hoc breue verbum, singulis nimirum & curam ac diligentiam in opere, & studium in voluntate atque animi inductione afferens. Venator es, missus a Domino, dicente, Ecce ego mitto venatores, & venabuntur eos super omnem motem? Sedulo attende, ne tibi praeda elabatur: ut eos, quos vitium belluinos reddidit, veritatis verbo correptos ad Saluatorem adducas. Viator es, huic similis, qui ita precabatur, Psal. 118. Gressus meos dirige? Attende tibi ipsi, ne a via deslectas, ac vel ad dextram vel ad sinistram declines, sed regio calle pergas. Qui architectus est, certum fidei fundamentum iaciat, qui quidem est Iesus Christus. Qui adificatoris munere fungitur, videat quo pacto superstruat, non ligna, nec foenum, aut stipulam, sed aurum, argentum, lapides pretiosos. Pastor es? Da operam, ne quid eorum te pratereat, quae ad pastoris munus obeundum attinet. Quenam autem ista sunt? Quod oberrat, in viam reduc: quod confractum est, alliga: quod egrum, cura. Qui agricola es, fac sterilem ficum circūfodias, eaque, quae ad foecunditatem adumentum sunt, iniicias. Qui miles es, collabora Euangelio: bonum certamen aduersus malignos spiritus certa: aduersus carnis affectus armaturam spiritus assume. Ne huius vitae negotiis impliceris: ut imperatori, qui exercitum conscripsit, placeas. Athleta es? Attende tibi ipsi, ne quid ex palaestra legibus praterneas. Nemo enim coronatur, nisi legitime certauerit. Paulum imitare, tum currentem, tum luctantem, tum pugnantem. Tu quoque boni pugilis instat id caue, ne animi tui oculus huc atque illuc vagetur. Obiectis manibus praecipuas partes tege. Oculum in hoste prorsus defixum habe. In stadio semper ad ea, quae a fronte sunt, te ipsum extendens, sic curre, ut comprehendas. In lucta aduersus inuisibiles hostes dimica. Talem te per omne vitae tempus esse diuinus sermo vult, non abiectum & somno deditum, sed sobrio ac vigilantī animo tui ipsius patrocinium suscipientem.
- Attende tibi ipsi, hoc est, ad te ipsum perscrutandum oculum animae conuerte. Multi enim, ut Domini verbis utar, festucam in oculo fratris vident: trabem autem, quae in oculo suo est, non vident. Quocirca sine ulla intermissione te ipsum excute, nec alios circūspice, an scilicet labem in ipsis aliquam inuenire queas, insolentis illius & arrogantis Pharisaei ritu, qui stans iustitiam suam praedicabat, ac Publicanum aspernabatur. Verum perpetuo te ipsum examina, num quid scilicet cogitatione peccaueris, num quid lingua mentem praecurrens lapsa sit, num demum quicquam, quod nolis, in actionibus admissum sit. Attende igitur tibi ipsi, neque unquam sine, ut mens tua captiua abducta passionibus in seruitutem addicatur.
- Simile. Re vera nihil omnino difficilius esse videtur, quam se ipsum cognoscere. Neque enim oculus duntaxat, cum externa videat, cernendi facultate in seipso uti non potest: sed ipsa quoque mens nostra, quae ad alienum peccatum perspicacissima est, ad vitiorum suorum cognitionem hebes ac tarda est.
- De iudicibus iudicium tibi ne arroges, qui medicamento opus habes: nec eorum, qui te baptizant, dignitates excutias. Alius quidem alio praestantior est, aut inferior: te vero sublimiores cuncti sunt.
- Vbi sunt, qui suorum quidem faciles clementesque sunt iudices, alienorum autem exacti rigidi que censores, ut hic quoque fucum veritati faciat? Vbi sunt, qui vibices nobis obiectant, ipsi vulneribus affecti? qui offendicula nostra exagitant, cum turpiter ipsi prolabantur? qui maculis nostris gaudent, cum ipsi in caeno volutentur? qui festucas nobis proferunt, quae nec insidentes magnum dolorem afferunt, & facile depelli atque efflari ab oculis possunt, cum interim trabium mole oppressi caligent?
- Ne aliis mederi tentemus, cum ipsi vlcerebus scateamus.
- Te potius ipsum, quam propinquos excute:

A Lucrum tibi illud, proximis istud feret.
Numerare præstat acta, quam vastas opes.
Nam semper acta permanent: opes fluunt.

Famam nec omnem, nec nimis queras velim.
Probum esse præstat, quam videri. Sin modum
Horres, inanem tu, ac nouam saltem fuge.
Leonem haberi simiam quid iuuerit?

Alij aliorum peccata obseruamus, non vt eorum causa lugeamus, sed vt ea insectemur: Orat. ad
nec vt medicinam asseramus, sed vt morbum exulceremus, atque ex aliorum vulneribus Arri.
nostris malis excusationem queramus. Malos porro ac bonos, non mores, sed disidium vel Humano.
B amicitia, tanquam certis quibusdam notis exprimit. Atque ea, quæ hodie collaudamus, cra-
stino die vituperamus. rû iudicio
rum leui-
tas.

Iracundiam, vt belluam quandam, sustineamus: linguam, vt præacutum gladium, retin-
damus: voluptatem, tanquam ignem, extinguiamus. Ianuas auribus imponamus, quæ præ-
clare tum aperiantur, tum claudantur: atque oculum & gustum Vellitantem coërceamus:
ne mors per fenestras nostras ascendat. Immoderatum risum risui habeamus.

Qui seipsum agnoscit, Dominus locus ac sedes est.
Vis Deum nosse? Prius id age, vt teipsum noscas.

Alienam vitam perscrutari, supra modum seruilis est animi. Neque enim aliunde fit,
vt nostra negligamus, quam quod in alienis inquirendis & excutiendis curiosi sumus. Ne-
C que enim fieri potest, vt homo, qui vitam alienam perscrutatur, vitam suam unquam curet.
Nam cum omne ipsius studium in perscrutandis alijs consumatur, vitam ipsius neglecta-
tiacere necesse est. ratiō ne-
gligentes

Natura ita comparatum est, vt homo proximi rectè facta, quamuis etiam multa ac ma-
gna sint, contemptim cernat. At si vitium vsquam appareat, quantumlibet leue sit, ac ma-
pridem obortum, celeriter id cernit, & promptè carpit, ac perpetuò meminit. Atque hoc
paruum & vile multorum ac magnorum virorum gloriam sæpe imminuit. ta nostra
reddidit.
Humane
natura de
prauatio.

DE MVRMURATIONIBVS. CAP. LXVII.

D Erat populus murmurans: & iratus est Dominus. Et exarsit ignis, & Num. 11.
comedit partem castrorum.

Custodite vos à murmuratione, quæ nihil prodest, & à detractione sap. 1.
parcite linguæ: quoniam sermo obscurus in vacuum non ibit.

Vir sapiens non murmurabit correctus. Ecl. 10.

Ne murmuretis, quemadmodum quidam murmurarunt, & perierunt ab exter- 1. Cor. 10.
minatore.

Omnia facite sine murmuratione: vt sitis irreprehensibiles. Phil. 2.

Repudiandus est labor ille, qui à murmuratoribus profici scitur, nõ secus ac victima, cui Basilus.
macula subest.

E Oportet ergo segnis ac repugnantis opus à sodalitiis arcere. Ep. Can.

DE SENIBVS, ET ANTIQVIS VIRIS:

& quod eos honore afficere oporteat.

CAP. LXVIII.

O RAM cano capite confurge: & honora personam senis. Leuit. 19.

Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi: maiores tuos, & di- Deut. 32.
cent tibi.

In multo tempore sapientia: & in longo tempore scientia. Iu- Iob. 12. 32
nior sum tempore, vos autem antiquiores. Idcirco demisso capite veritus sum vo-
bis indicare sententiam meam.